

Balla Ignác

PÓSA BÁCSI A SZERKESZTŐSÉGBEN

Én Istenem, hogy múlik az idő... Még csak tegnap volt, vagy tán tegnapelőtt, legfőljebb hogy azelőtt, hogy magam is alig vártam a szombatot, amikor a félkarú postás be-kopogtatott nálunk *Az Én Újságommal*.

– Itt az újság, úrfi! – mondta és a következő percben már ballagott tovább s talán nem is tudta, milyen nagy kincset, milyen nagy örömet hagyott ott avval a kis újsággal, a Pósa bácsi lapjával. Egész hétre való olvasmány benne és aztán még – az örök izgalom – a szerkesztő bácsi postája. Hátha nekem is ír valamit a szerkesztő bácsi? Hétről-hétre dobogó szívvel, remegő reménnyel betűzgettem végig a postát, kapok-e választ a leveleimre, amelyekben beszámoltam Pósa bácsinak arról, milyen volt a vizsga, mi történt a portánkon, mit láttam Szegeden, ahová vendégségbe vittek. Mindent, mindent, ami velem történt, el kellett mondanom Pósa bácsinak, mert úgy éreztem, minden érdekli őt, ami velünk, gyerekekkel történik.

Tegnap, tegnapelőtt, vagy legfőljebb, hogy azelőtt még magam is türelmetlenül lestem a szerkesztő bácsi postáját, tegnap, tegnapelőtt, vagy legfőljebb, hogy azelőtt még rejtelmes, titokzatos birodalom volt előttem a szerkesztőség, amelyben Pósa bácsi ül és olvassa az ország minden zugából érkező leveleket: gyerekek leveleit. Olvassa őket, még a lelke is nevet örömben és nevető lélekkel, boldog szívvel kanyarintja papirosra a válaszokat... Nem tudom, úgy vannak-e még ma is a gyerekek evvel a postával, hogy a legnagyobb kitüntetés számba megy, ha valaki választ is kap a levelére... Én úgy voltam vele. A szerkesztőség, ahol Pósa bácsi ül, valami nagy trónus volt az én képzeletemben: nem is szoba, hanem óriási terem, ahol az egész ország gyermekei lerakják hódolatukat az ő szeretett Pósa bácsijuk előtt.

Tegnap, tegnapelőtt, vagy legfőljebb, hogy azelőtt még ilyennek láttam a szerkesztőséget. Mert akkor még nem láttam, csak a képzeletemmel. Az meg mindent színesebbre fest ki, mint amilyen a valóságban. Mert Pósa bácsi trónterme – bizony – nem terem, csak éppen szoba. A trónusa nem aranyozott karosszék – amint azt minden gyerek képzeletben –, hanem csak egy régi, öblös karosszék, amelyben valamikor Deák Ferenc is ült. De a gyerekek hódolata azért eljut ide.

Amikor Pósa bácsi bejön a szerkesztőségbe, már várja is a gyermekvilág hódolata. Egész halom levél áll az íróasztalán: mind Pósa bácsinak szól, az ő legjobb barátjuknak. Jó kívánságok, híradások, dagadó szívvel – de még nehézkes betűvetéssel – írt sorok, a melyekből aranyos szeretet árad Pósa bácsi felé. De még mielőtt megszólalnának – mielőtt még Pósa bácsi felbontaná ezt a levéltengert – illedelmesen ott várakoznak az íróasztalon és csak Pósa bácsi édesanyjának szép mosolygású, szelíd szeme néz le rájuk a falról, ahol a költő anyjának arcképe is mintha csak a fiát várná.

És Pósa bácsi jön. Egész gyerekhad várja már. Az útja valóságos diadalmenet mindennap. Fiúk, lányok várják kis szobája előtt és üdvözlő versekkel köszöntik: saját gyermekeivel köszöntik Pósa bácsit, az ő aranyosan csengő verseivel. És Pósa bácsinak mindenkihez van egy-egy kedves szava. Senki sem tud úgy beszélni a gyerekek nyelvén, mint ő, mert senki sem szereti úgy a gyerekeket, mint ő.

Még hallatszik kintről a gyerekhad sietős beszédének édes muzsikája, amikor Pósa bácsi már beül trónszékébe, hogy a legnagyobb birodalmat – a gyermekvilágot – kormányozza. Kis szobája egyszerre átalakul fejedelmi tanácssteremmé: körülülik munkatársai és beszámolnak arról, hogy a képzelet felhői közül milyen meséket hoztak le, amelyeket megírtak, vagy meg fognak írni Az Én Újságomba. És Pósa bácsi hallgatja, csak hallgatja a beszámolókat. De jaj annak a mesének, amely, ha a felhők közül szállt is le a földre, de gyökerét nem tudja a magyar föld mélyébe eresztetni. Azt irgalmatlan kézzel kigyomlálja. De fölragyog az arca, mihelyt a mese az élet valóságából sarjadt és a magyar föld szaga lengi be. Hány mese született már meg itt, az ő szobájában! És hány halt meg, mert nem volt életerős, és mert nem volt magyar.

Szigorú bírása minden írásnak, akár más írta azt, akár pedig ő maga.

Amikor pedig munkatársai már magára hagyták, nekifekszik a sok levélnek, végigolvassa mindet és ilyenkor írja a szerkesztő bácsi postájának édesen mosolygó sorait.

Talán még el sem készült az utolsóval, amikor már jön is a szedőgyerek, hogy a kéziratot nyomdába vigye. És még a szedőgyereknek is mosolyog az arca, mint minden gyereknek, aki Pósa bácsi elé juthat, aki színről-színre láthatja. Ő pedig nemcsak hogy láthatja, hanem beszélhet is vele, de még az írásait is kéziratban olvashatja, és az egész ország minden gyerekénél előbb tudhatja, hogy mi lesz a jövő héten Az Én Újságomban. Nem csoda hát, hogy boldog mosolygásra nyílik az arca.

Elmegy aztán a szedőgyerek is. De Pósa bácsi még mindig vendégeket fogad. Hanem ezek a vendégek nem mindennaposak, és ha ellátogatnak Pósa bácsihoz, az nem csak az ő számára jelent ünnepet, hanem az egész nagy magyar irodalom számára is. A magyar föld varázslatos szépségét, tündérmesék gyönyörű világát hozzák magukkal ezek a látogatók, akik nem is az ajtón, de talán még csak nem is az ablakon szálldosnak be ebbe a kis szobába, amelynek mintha egyszerre lehullana mind a négy fala, hogy a napsugaras égbolt, a napsugaras anyaföld küldje ide üzenetét. A ritka vendégek: Pósa bácsi költői lelkének édes szülőttei. Nádszál kisasszony könnyedén odalibeg hozzá és fülébe súgja életének történetét. A pásztor főléje hajol és furulyaszóban mondja el örömét, bánatát. Ólomkatonák vonulnak föl harci rendben és a piros csákós huszár kardvágással tiszteleg előtte. Veréb úrfi és a cinege is ott pipiskél körülötte, a katicabogár szárnyait emelgeti és a tücsökbanda is rázendít. Ő pedig csak ül a karosszékekben és hallgatja a füllel talán nem is hallható muzsikát, leheletnél is halkabb beszédet és írja, írja a fehér papirosra mindazt, amit a lelkével hall, a szívével álmodik: szebbnél szebb verseit.

... Adja a jó Isten, hogy még soká, nagyon soká írhasssa!

(Az *Én Ujságom*, 1914/26.)